

Det kgl. Landh. Selskabs Halvaarsmøde

d. 19. Juni 1872.

Konsejlspræsident, Lehnsgreve Holstein = Holsteinborg præsiderede. Først optoges enstemmig nedenstaaende 28 nye Medlemmer, nemlig:

Brøndum, Forpagter, Orstovgaard ved Horsens.

Buhl, Proprietær, Agnetesminde ved Kolding.

Haffner, Kammerjunker, Brodda ved Jystad.

Hammerum Herreds Landboforening.

Hansen, Apotheker, Lyngby.

Harriets, Forpagter, Hanstedgaard ved Horsens.

Heegaard, Møller, Kammerraad, Egebjerggaard ved

Horsens.

Hjørring Amts Landboforening.

Holm, Proprietær, Keilstrupgaard ved Hovedgaard Stat.

Høier, Proprietær, Stokkemærke Kro.

Jacobsen, N., Gaardejer, Trustrup ved Skive.

Kolding, Proprietær, Katrinelund ved Hovedgaard Stat.

Langelands landøkonomiske Forening.

Lerche, M., Gaardejer og Sognefoged i Thorsted ved

Horsens.

Møller, Proprietær, Suserupgaard ved Sorø.

Olsen, Proprietær, Trustolpegaard ved Sarfjølbing.

Pedersen, Hans, Gaardejer og Sognefoged, Serrikløv ved Horsens.

Blenge, Forpagter, Hillerødsholm ved Frederiksborg.

Samsø Landboforening.

Siboni, Proprietær, Thestrupgaard ved Hovedgaard Stat.

Silkeborg og Lysgaard = Hids Herreders Landboforening.

Strange, Proprietær, Julianebyst ved Horsens.

Svendborg Amts landsøkonom. Selskab.

Therkelsen, Jens, Gaardejer, Nystrup ved Horsens.

Valentiner, Julius, Godsejer, Bødstrup ved Slagelse.

Vejlø Amts Landboforening.

Wedell, Proprietær, Aldumgaard ved Horsens.

Wesenberg, Forpagter, Waarstov ved Vanholm.

Medlemstallet, der ved Dødsfald og Udtrædelse var 522, hvoriblandt 16 Landboforeninger, er altsaa nu 550, hvoriblandt 23 Landboforeninger, hvilket er et større Medlemstallet end nogenfinde tidligere.

Stedet for de 3 Revisorer: Gehejmekonferentsraad Johnson, Kammerherre Rosenørn og Overkrigsf. Aagesen, af hvilke de 2 første havde frabedt sig Gjenvalg, valgtes Etatsraad Carøe (med 14 St.), Konferentsraad Drewsen (12 St.) og Rancelliraad Koch (11 St.).

Fra Komiteen for Landmandsforsamlingen i Nykjøbing fremkom en Skrivelse, hvori der fremhævedes, at da man ved Delegeretmødet i Kjøbenhavn havde vedtaget, at der skulde bygges lukkede Stalde til Landmandsmødets Dyrstue i Nykjøbing, og at Udgifterne dertil skulde fordeles paa Nykjøbingmødet og de næste 3 Landmandsmøder, havde Komiteen henvendt sig til det Classenske Fideikommis med Anmodning om at dette vilde forstrække Komiteen med et Laan, lig den Sum der vilde blive at udrede af de 3 næste Møder, og saaledes at altsaa disse forrentede og afbetalte Laanet. Fideikommisset undflog sig imidlertid for ene at overtage dette Laan, men tilbød at ville bidrage det Halve dertil, naar Landh. Selskabet vilde bide den anden Halvdel, og de i Fællesskab bar Risikoen dermed. Komiteen var derfor nødsaget til nu at anmode Landh. Sel-

skabet om at ville bidrage til Laanet med 1500 Rdl., der da ville blive forrentede og tilbagebetalt af de næste 3 Landmandsfor­samlinger.

Etatsr. Tesdorpf motiverede denne Henvendelse med følgende Oplysninger: Medens man tidligere inden Kjøbenhavnsmødet kun havde holdt Dyrskuerne 1 à 2 Dage under Møderne, var det nu en almindelig Fordring at Dyrskuerne skulde vedblive hele Mødetiden, altsaa 5—6 Dage. Men det var da umuligt at formaa nogen Udstillere til at sende sine bedste og værdifuldeste Dyr til Dyrskuet, naar der ikke stiftedes luffede Stalde. Den Sum, der var medgaaet hertil ved Kjøbenhavnsmødet, var meget stor, da Dyrenes Antal var stort og Forholdene kostbare. Ifølge Overslagene til Nykjøbing­smødet, der vare udarbejdede med stor Sparsommelighed, vilde Udgifterne til Boxer og Stalde ikke beløbe sig til $\frac{1}{2}$ a Del af det, de androge ved Kjøbenhavnsmødet, men dog løbe op til 5—6000 Rdl. En saa stor Sum kan et Landmandsmøde i en lille By ikke afholde, om det end er lykkedes Komiteen ved særdeles ind­trængende Opfordringer at modtage store Begunstigelser og et større Tilskud i Gaver end ved noget tidligere Møde. Men desuagtet indestaar Komiteen allerede med en meget betydelig Risiko; thi hvem skulde denne vel kunne stydes over paa; og det er dog en vel stor Fordring at stille til Komiteemedlemmerne, at man ikke blot overdrager dem et betydeligt Ansvar for Ord­ningen, men tillige paalægger dem saa stort pækuniært Ansvar. Det vil være absolut nødvendigt fremtidig at søge Midler til at gardere de forberedende Komiteer for personlige Tab ved en mulig Underbalance, da det ellers næppe vil lykkes at for­maa Folk til at indtræde i disse Komiteer. Han havde da henvendt sig til det Classenske Fideikommis om et Laan og udtrykkelig fremhævet, at Landh. Selskabet allerede yder et Bi­drag af 1000 Rdl. som Gave, og at det endnu ikke havde faaet en Gjæld afbetalt, som det havde paadraget sig ved at iværksætte Kvæg­udførslen til England. Ikke desmindre havde han modtaget det ovennævnte delvis afslaaende Svar, som nødvendigvis

maatte modtages noget mistrøstigt af den forberedende Komite. Pengene maa imidlertid skaffes, og man seer derfor ingen anden Udvej end at anmode Landh. Selskabet om at deltage i Laanet med 1500 Rdl., og af samme Grund vilde nu Pæfidiet, om det end nødvendig er gaaet ind derpaa, foreslaa Generalforsamlingen at give sit Samtykke dertil.

Den sthyrende Præsident meddelte dernæst, inden Sagen fattes til Diskussion, en Oversigt over Selskabets økonomiske Status, af hvilken det fremgik, at dets Gjæld var bleven formindsket med 1000, og at der var en Kassebeholdning af 800 Rdl., medens den ifjor kun var 117.

Kaptain Bluhme. Dette synes netop at være en af de Sager, som Landh. Selskabet nærmest maa være kaldet til at støtte, og det burde maafe gaa endnu et Skridt videre og tage hele Landmandsmøderne i sin Haand. Da Selskabet desuden foruden sit Grundfond har en betydelig Formue, bør Laanet faa meget mere ydes.

Kamrd. Andersen. Da det Classenske Fideik. paa en saa særdeles smuk Maade ifjor er traadt til for at støtte Selskabet i dets betydningsfulde Virksomhed for Mejerisagen, bør dette være en Grund mere for Selskabet til ikke at undslaa sig for at gaa Haand i Haand med Fideikommisset i den foreliggende Sag.

Godsejer Valentin er ønsket at vide, hvilket Ækivalent der vil kunne overdrages de kommende Landmandsmøder som Bederlag for den Gjæld, det her omtalte Laan vil paalægge dem.

Etatsr. Tesdorpf. „Ribbenene“ eller alt det egentlige Bindetømmer 2c. til Bøge og Staldene vil, uaffæet Brædde- og Lærredsbeklædningen, koste 4—5000 Rdl. Da Ribbenene ere skruede sammen, kunne de atter skilles ad uden at ødelægges og derfor afleveres i fuldstændig brugbar Stand til de kommende Møder. Landmandsmødet i Nykjøbing regnes at betale 1500 Rdl. af de ovennævnte 4—5000, og Ribbenene ville altsaa komme til at koste de næste 3 Landmandsmøder omtrent 3000 Rdl., og sees der hen til, at Tømmeret er

heldig indkjøbt, at det er tilhugget og sammenbundet af en særlig dygtig Mand, og at det ved mellem Møderne at opbevares med Omhu i Skure vil kunne holde mange Aar, sikkert betydelig længere end til de næste 3 Møder, saa vil det sikkert vise sig at være et meget billigt Apparat for de kommende Møder, og i Virkeligheden at være en Haandskræftning, der derigjennem ydes dem, selv naar der tages med i Betragtning, at den resterende Kapital naturligtvis skal forrentes i de mellemliggende Aar. I Eggen ved Viborg skal der ikke være Tømmer af den Slags, som egner sig til dette Brug; det skal altsaa alligevel importeres, og dette vil koste ligesaa meget som Transporten fra Nykjøbing.

Godsejer Valentiner. Da der altsaa overleveres et Ækvivalent, der fuldkommen vil kunne dække Gjælden, vil ogsaa han stemme for at give Aaonet.

Dette vedtoges derpaa enstemmig, med 12 Stemmer.

Det næste Punkt paa Dagsordenen var Behandlingen af det ved December Halvaarsmødet vedtagne Lovudkast, hvortil der var stillet et udførligt Ændringsforslag af Kapt. Bluhme, Nørslund, eller rettere et helt særskilt Forslag til nye Love for Selskabet. Af det Udvalg, der ifjor havde udarbejdet det da vedtagne Lovudkast, var der stillet nogle faa Ændringer til dette, foranledigede ved at det ikke blev endelig vedtaget paa Decembermødet men henvist til nærværende Møde. Paa dette Udvalgs Begne imødegif Forpagter Heide dernæst Kapt. Bluhmes Forslag, efter dog først at have udtalt Udvalgets Erkjendelse af den Interesse B. i sit Forslag havde viist for Selskabet.

Da Kapt. Bluhmes Forslag, vil være en stor Del af Tidsskriftets Læsere bekendt ved den dem tilsendte Meddelelse fra Landh. Selskabet, skulle vi ikke her afstrykke det in extenso men fremhæve de væsentligste Punkter, som særlig fremkaldte Drøftelse, idet vi tillige henvise til det i December vedtagne Udcast, som findes aftrykt i Tidsskriftets forrige Bind, Side 607 o. flg.

Kapt. Bluhmes Forslag gif i det væsentlige ud paa føl-

gende: at Selskabets Formaal skal være absolut givet, saa at det ikke under nogensomhelst Betingelser kan forandres, og at det derfor skal staa udenfor Lovene, og til yderligere Sikkerhed skal det søges fastflaaet ved lgl. Konfirmation; — at den Formue, der hidrører fra Gaver og Legater eller fra Kapital, som er opsparet med Selskabets Formaal for Dje, bør betragtes som en Gave fra Fortiden til Nutiden og derfor hellerikke bør omtales i Lovene, men ved at stilles udenfor disse, der jo kunne forandres paa Generalforsamlinger, fastflaaes til kun at virke i det uforanderlige Formaalets Tjeneste; — at Præsidenten vælges for 9 Aar, og at den aftrædende Præsident ikke kan gjen vælges for efter tre Aars Forløb, men at han derimod strax intræder som bestandigt Medlem af Bestyrelsesraadet; — at Landboforeningerne indenfor hvert Amt i Forening selv skulle vælge sit Medlem af Bestyrelsesraadet; — at der aarlig afholdes 2 Generalforsamlinger, hvoraf den om Eстераaret ligesom hidtil holdes i Kjøbenhavn, og den om Sommeren til den Tid og paa det Sted, hvor det største Antal Medlemmer kan ventes at ville give Møde; — at nye Medlemmer optages af Generalforsamlingerne og ikke af Bestyrelsen, og at naar ikke $\frac{1}{4}$ Del af de afgivne Stemmer ere imod et foreslaaet nyt Medlems Optagelse, det da skal betragtes som om Vedkommende bliver enstemmig optaget; — at der kun kan foretages Forandringer i Lovene efter at være forhandlede i et Bestyrelsesmøde og derpaa i 2 paa hinanden følgende Aar at have været fremlagte Sommergeneralforsamlingerne.

Forpagter Heide: At vælge en Præsident for 9 Aar er et for langt Tidsrum for Selskabet at binde sig til en Mand, og der vil desuden ofte ske tvungent Nødvalg. Paa den anden Side er det et urigtigt Vaand at paalægge sig, ikke strax at maatte gjen vælge en aftrædende Præsident, og efter 3 Aars Forløb vil han vist som oftest undslaa sig for atter at overtage dette Hverv. Det er atter et Vaand, at den Fratrædende vedbliver at være Medlem af Bestyrelsesraadet; ønsker man ham deri, kan man let faa ham valgt.

Det vil være altfor besværligt i de Amter, hvor som f. Ex. i Jylland der findes en Mængde smaa Landbosforeninger, at disse skulle samles for i Forening at foretage Valg af et Bestyrelsesmedlem; man maa gjøre dem dette Valg saa let som muligt.

Bed kun at have een Generalforsamling har man Haab om et talrigere Møde; der behøves ej flere, naar der holdes Bestyrelsesmøder; den bør helst afholdes i Aarets sidste Kvartal.

Tidligere har der ingen skjærmende Bestemmelser været angaaende Formuens Bevarelse, og naar man dog seer, at dette er skeet Fyldest, skjønt Pengene da vare knappere, Kravene større og Medlemsantallet mindre, saa er der sikkert en fuldstændig tilstrækkelig Betryggelse i Udvalgets Forslag derom.

Lovene maa kunne forandres; de maa forandre sig, alt efter som Tiden og Selskabet forandrer sig. Forandringerne skulle ikke kunne ske altfor let, men paa den anden Side bør der heller ikke lægges altfor store Vanskeligheder i Vejen, og dette vil ske ved Rapt. Bluhmes Forslag, som kræver 2 Aar til en Forandrings Vedtagelse.

Rapt. Bluhme: Selskabets Formaal maa være noget givet; muligvis har det hidtil Tid efter anden forandret sig, men nu er det Landbrugets Fremme og skal være dette.

9 Aar som en Præsidents Funktionstid svarer til 3 Landmandsmøder; hver Præsident vil atfaa faa Lejlighed til at fungere ved eet saadant. Saafremt Gjenvalg kan finde Sted vil det næsten altid blive gjort, og Virksomheden og Hæderspladsen vil altsaa saagodtsom være livsvarig. Men det er netop ønskeligt at friske Kræfter med nye Ideer af og til kunne komme ind i Styrelsen. Interessen vil snarere vækkes ved flere Møder end ved et enkelt, og særlig naar Møderne blive værlende og ikke altid holdes i Kjøbenhavn.

Taleren havde ved Decembermødet skriftlig foreslaaet (se Tidsskriftets 5te Bd., Side 608) at udsætte Vedtagelsen til dette Møde; man forkastede hans Forslag, vedtog Udkaftet som da forelaa, men udsatte desuagtet den endelige Vedtagelse

til nu. Dette var uheldigt; nu foreligger der nemlig et vedtaget Udkast og hans Forslag til nye Love; det synes at være nødvendigt at vedtage et af dem en bloc; men da Udvalget selv har stillet Ændringsforslag til det vedtagne Udkast, saa foreslaaer han at drøfte begge Forslagene iaften, nedsætte et Udvalg til paa Basis af Forhandlingerne at forelægge et nyt Lovudkast til absolut Vedtagelse eller Forkastelse paa Decembermødet.

Forpagter Heide: Da Bestyrelsesraadet vil indslutte Medlemmer af alle Amter, haves i dettes Beslutning en tilstrækkelig Betryggelse angaaende nye Medlemmers Optagelse. Ifølge den nuværende Ordning er Præsidentværdigheden ej livsvarig; det er kun saa rar siden, at man undlod at gjen vælge en Præsident, da der var en anden, hvis Virksomhed man troede vilde gavne Selskabet mere. Der er intet Forbud mod at holde Generalforsamlingerne andetsteds; derfor behøves der ikke heller i Lovene at gives en Tilladelse dertil. Taleren fraraader bestemt at udsætte Vedtagelsen af Lovene, da han ikke troer, at man kan vedblive at vedligeholde Interessesen for denne Sag.

Rmr. Andersen hævder, at den Fremgangsmaade, der er fulgt ved Indbringelsen af Forslaget om nye Love og disses Behandling, er i fuld Overensstemmelse med hvad de bestaaende Love i saa Henseende foreskrive. Der er derfor heller ikke iaften andet at gjøre end at vedtage eller at forkaste dette foreliggende Udkast; Afgjørelsen maa træffes nu.

Rapt. Bluhme: I det Udkast, Udvalget forelagde i Decemberrmødet, og som først blev omsendt 14 Dage inden dette, fandtes dog væsentlige Forandringer, som ikke vare antydede i Rmr. Andersens Forslag til forrige Juni Generalforsamling.

Den styrende Præsident: Udvalgets Udkast blev vedtaget ved Decemberrmødet; det er altsaa Basis, hvortil Ændringsforslag ere blevne indkaldte; derfor maa der nu først afstemmes om disse og derefter om det allerede foreløbig ved-

tagne Forslag; men Afgjørelsen maa nu finde Sted, vi kunne ikke atter udflyde denne og udtrække Behandlingen.

Prof. Jørgensen føler sig overbevist om, at naar Kapt. Bluhme i længere Tid har været i Selskabet og er bleven kjendt med dettes Historie, vil han ikke se paa de nye Love med et uvilligt Blik. En stor Del af de i de nye Love indsatte Bestemmelser ere forsaavidt gamle, som de allerede i lang Tid have været drøftede. At de nye Love skulle være ufejlbare kan Ingen vente, men de kunne dog sikkert betragtes som tilfredsstillende, da de allerede ved Decembermødet i det væsentlige bestode en meget kritisk Behandling.

Statsr. Tesdorpf takker Kapt. Bluhme for hans Interesse for Selskabet og dets Virksomhed, og desværre kan det ikke siges, at Selskabet bliver baaret af en saa almindelig Interesse som ønskelig. Imidlertid troer ogsaa han, at vi foreløbig bør blive staaende ved Udvalgets Udkast, da dette allerede indeholder saa væsentlige og betydelige Forandringer, navnlig ved at Landboforeningerne saa særlig Valgret til Bestyrelsesraadet, at vi maa prise os lykkelige, om vi paa en heldig Maade kunne gennemføre disse Forandringer. Det er muligt, at det, navnlig naar Landboforeningerne blive stærkt repræsenterede, vil være heldigst at lægge et Sommermøde til Provinserne f. Ex. til Aarhus, men at bestemme dette i Lovene som noget der skal ske er ikke heldigt, da det vil bero paa mange Forhold, som ikke absolut kunne forudsæes lang Tid i Forvejen. At vælge Præsidenten paa 9 Aar er ikke i Overensstemmelse med Nutidens Fordringer. Det behøves heller ikke, Valg og Gjenvalg reguleres paa en sund og naturlig Maade derved, at det mere og mere gjør sig gjældende, at den dygtigste Mand maa vælges, og at den mindre dygtige maa vige. Det er meget ønskeligt, at de nye Love ikke for stærkt bryde med Kontinuiteten, og vi bør derfor næppe foretage større Forandringer end de Udvalgets Udkast ville foranledige.

Kapt. Bluhme troer, at hans Forslag er mere konservativt end Udvalgets.

Derefter foretoges Afstemning, hvorved Kapt. Bluhmes Forslag enstemmig forkastedes, med 11 Stemmer, og derefter vedtoges enstemmig, med 12 St., det ved Generalforsamlingen i December foreløbig vedtagne Lovudkast, efterat det først var vedtaget: at Selskabets nuværende Kommission vedbliver uforandret til Efteraarsgeneralforsamlingen 1872, at Stemme-fedlerne til Bestyrelsesraadet fra de stemmeberettigede Landboforeninger skulle være indsendte til Selskabet inden 1ste November, og at det første Omvalg blandt de saaledes valgte Medlemmer finder Sted 1874.

Sluttelig meddelte den styrende Præsident, at der til 1ste Maj var antaget af

Landvæfenslæringer 33, demitteret 16, saaat der f. T. er 134.

Mejerfælæringer	5	—	5	—	—	16.
-----------------	---	---	---	---	---	-----

Mejeribestyrerlær.	1	—	1	—	—	6.
--------------------	---	---	---	---	---	----

Mejeribødkerlær.	5	—	1	—	—	8.
------------------	---	---	---	---	---	----
